

[Anne Grete Holmsgård]

med, og at man skal kunne rette sit krav mod ethvert led i kæden fra producenten og ned til den, der rent faktisk sælger produktet.

Vi er også enige i, at hvis det skal have nogen mening at have en sådan lovgivning, så må det være producenten, der har bevisbyrden for, at produktet ikke er skadeligt, og specielt når man taler om kemiske stoffer og lægemidler, finder jeg, at det er vigtigt. Vi kender alle sammen de diskussioner, der har været om skaderne ved opløsningsmidler, hele p-pillesagen osv. osv. osv. Det er jo sådan, at den enkelte, som har lidt under disse produkter, ikke har en jordisk chance for at bevise, at det netop er det produkt, vedkommende er blevet skadet af, for som en læge i sundhedsstyrelsen så udmærket sagde, kan man faktisk kun skaffe den slags beviser, hvis man tager en forsøgsperson og en neutral person ved siden af og bagefter skyder forsøgspersonen og obducerer vedkommende og foretager en videnskabelig analyse af, om det i virkeligheden var det, vedkommende var skadet af. Ellers kan man simpelt hen ikke komme frem til disse videnskabelige beviser, når det handler om påvirkning fra lægemidler eller fra kemiske stoffer, som vi i øvrigt har mange andre steder på arbejdsmarkedet og i vores dagligdag. Og dermed står de, der har lidt skaden, i en utrolig dårlig situation.

Hvis det ikke er producenten, der har bevisbyrden, ligger der simpelt hen ikke noget ordentligt pres på producenterne med hensyn til at trække de pågældende produkter ud af markedet, hvis der er mulighed for, at der kan udvikle sig en sundhedsmæssig eller en sikkerhedsmæssig skade på enkeltpersoner eller flere personer eller på ting for så vidt angår selve sikkerheden. Så vi er altså enige heri.

Så er der nogle punkter, hvor jeg mener, der er nogle problemer i forslaget. Det ene, som jeg har peget på, vedrører ikke forslaget, men det direktiv, man sidder og forhandler i EF, og som jo er langt mindre vidtgående end det, vi taler om her.

Det andet punkt vedrører forsikringsordninger. Jeg synes, det vil være meget uheldigt, hvis man åbner op for, at den enkelte producent eller forhandler eller importør individuelt kan forsikre sig, for hvis han eller hun kan det, kommer der ikke det samme pres på producenterne med hensyn til at tage

de farlige, de risikobetonede produkter ud af markedet, som der ligger i det øjeblik, der er et ansvar.

Derimod er det klart, at der skal være en eller anden type fond – i socialdemokratiets forslag hedder det en garantifond – så man kan være sikker på at få en tilkendt erstatning og også kan være sikker på at få den udbetalt, selv om producenten, importøren eller den handlende er pist væk, ikke nødvendigvis død og borte, men er krakket eller har nedlagt virksomheden. Det er jo et problem, vi kender mange steder fra.

Der er desuden det problem, der består i, at der må sikres nogle forældelsesfrister, som giver de skadelidte en rimelig mulighed for overhovedet at køre sagen og rent faktisk at få tilkendt en erstatning, for mange af disse sager er jo simpelt hen så langvarige, at de under normale omstændigheder ville falde for de forældelsesfrister, der ellers ligger i vores love.

Endelig er der spørgsmålet om erstatningens størrelse. Der står i forslagets pkt. 8, at der skal være tale om en realistisk erstatning i forhold til skadens omfang og det lidte tab, og det er jo en meget generel formulering. Jeg synes, det vil være problematisk, hvis man lægger målestokken efter de skader, der nu udbetales i forbindelse med arbejdsulykker, fordi der faktisk her er nogle problemer for så vidt angår størrelsen. Der er også det problem, at man ikke får den tabte arbejdsfortjeneste for hele den periode, hvor man har gået syg, inden sagen har kunnet behandles, og det bør man vel rettelig have. Jeg må sige, at her har EF i hvert tilfælde foreslået nogle erstatningsbeløb, som er langt højere, men man kunne selvfølgelig også vælge den amerikanske model, hvor der, så vidt jeg ved, overhovedet ikke er noget loft over skadens størrelse, men man kommer ikke uden om at fastlægge en eller anden størrelse af det beløb, man skal have i erstatning som følge af skaden.

Det er klart, at forslaget om produktsikkerhed hænger nøje sammen med forslaget om produktansvar, og det går ud på, at man ikke går ind for en forhåndsgodkendelse af alle produkter, men i stedet siger, at der skal nedsættes et nævn. Dette nævn skal kunne stille henholdsvis sundhedsmæssige og/eller sikkerhedsmæssige krav til de enkelte produkter, eller det skal kunne sige, at produk-